

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
ДМШ№1 ім П Майбороди

Протокол № 1
від «5» вересня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДМШ№1
ім П Майбороди

_____ Дудник Є І
наказ від_5 вересня№26\1д

**Освітня програма з музичного мистецтва
«Полтавська дитяча музична школа №1 імені П .Майбороди»
Полтавської міської ради
базового підрівня
«Ударні інструменти»**

**Полтава
2022**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Ударні інструменти» (далі – типова навчальна програма) розроблена з урахуванням вимог до обсягу та результатів навчання, передбачених Типовою освітньою програмою середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, інструментальні класи (наказ Міністерства культури України від 23.07.2019 р. № 562), містить загальний нормативний зміст, обсяг та нормативні результати навчання учнів гри на ударних інструментах, а також окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу в класі ударних інструментів. Нормативний зміст навчання за типовою навчальною програмою базується на музично-виконавських традиціях і сучасних досягненнях національної та світової мистецьких шкіл, провідних барабанщиків-виконавців, методиках сучасної європейської та американської ударних шкіл, репертуарній спадщині ХХ – ХХІ ст. та кращих зразках музичного мистецтва різних епох.

Мета вивчення дисципліни орієнтована на формування в учнів базових навичок гри на ударних інструментах, розвиток рівня музично-виконавської майстерності, залучення до сучасного мистецтва взагалі, мотивації подальшого навчання гри на ударних інструментах в класах академічного та естрадно-джазового спрямування на поглибленому підрівні початкової музичної освіти (за наявності) або в системі фахової передвищої мистецької освіти.

Світовий арсенал ударних музичних інструментів сьогодні нараховує більше 80 інструментів (ідіофонів та мембрафонів). У програмі враховано, що музичне виконавство на ударних інструментах є музичним феноменом, який розвивається як самостійна галузь художньо-творчої діяльності, та включає розвиток технік гри як на класичних ударних інструментах академічного та естрадно-джазового спрямування, так й на цілій плеяді інструментів із самобутнім та неповторним звучанням, гра на яких набула популярності наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Типова навчальна програма є основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми, яка повинна включати досягнення учнями результатів, визначених типовою програмою, відповідно до обраного напрямку: класичного або естрадно-джазового, як мінімально необхідних для набуття компетентностей середнього (базового) підрівня початкової музичної освіти професійного спрямування. Вимоги для продовження навчання на базовому підрівні орієнтовані на здобувачів, які закінчили елементарний підрівень мистецької школи або осіб, які при вступі демонструють наявність компетентностей елементарного підрівня з інструментального класу ударних інструментів та мають намір продовжувати навчання за цими інструментами за класичним або джазово-естрадним напрямком. Запропонований зміст програми протягом 5 років навчання укладено відповідно до підготовки такого рівня виконавської майстерності, вимоги до якого висуваються до вступу

в заклади фахової передвищої освіти в Україні.

Керуючись ними та визначеними музично-виконавськими компетентностями, які зазначаються в типовій освітній програмі з інструментальних класів для даного підрівня мистецької освіти, **нормативний зміст програми** за напрямами та видами інструментів слід реалізовувати в такий спосіб:

Таблиця 1

**Орієнтовний розподіл інструментів та навчальних годин
в робочій програмі дисципліни за напрямами**

Назва напрямку	Назви інструментів	Розподіл годин на рік за інструментами (*/*)	
		1 – 2 рік навч.	3 – 5 рік навч.
<i>Класичний</i>	малий барабан + ксилофон	70 (35/35)	105 (52,5/52,5)
<i>Естрадний-джазовий</i>	ударна установка + ксилофон/вібрафон	70 (35/35)	105 (52,5/52,5)

Залежно від інтересу учня/учениці, компетентності викладача та наявності інструментів у мистецькій школі, викладачу робочій програмі може реалізувати власний алгоритм викладання завдяки додаванню до змісту опанування додаткових оркестрових ударних інструментів, маримби тощо. У такому випадку програма передбачає перерозподіл нормативного змісту навчання та ущільнення викладення навчального матеріалу дисципліни за модулями, уточнення обсягів навчального матеріалу та результатів навчання понад визначених запропонованою моделлю в типовій навчальній програмі. Програма передбачає інтеграцію інших інструментів, які вказані додатково.

Навчальний репертуар формується викладачем самостійно з дотриманням принципу поступового ускладнення, відповідно до індивідуальних здібностей та темпу розвитку учня. До навчального репертуару учня/учениці пропонується включати музичні твори різні за змістом, жанрами, формами та стилями. Рекомендовано приділяти увагу творам українських авторів, які написано для ударних інструментів (оригінальним творам). До навчального репертуару можуть додаватися твори концертного плану попередніх років навчання. Твори можуть виконуватися сольо, у супроводі фортепіано або іншого музичного інструмента, з використанням фонограм, в дуеті, тріо, у тому числі ансамблеві або оркестрові партії. Рекомендовано підтримувати творчі нахили учня/учениці: композиція, імпровізація, перекладення, обробка, аранжування тощо.

Освітній процес з навчальної дисципліни «Ударні інструменти» здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного та підсумкового контролю. Основною формою занять є *індивідуальний урок*.

Навчання проводиться за *модулями*. Кожен модуль передбачає формування певної частини компетентностей, що стають основою для подальшого навчання та досягнення нормативних навчальних результатів після завершення опанування типової навчальної програми. Навчальний репертуар з дисципліни формується викладачем самостійно з урахуванням індивідуальних здібностей та рівня розвитку учнів.

Опанування нормативного змісту навчання за типовою навчальною програмою розраховано на мінімальну нормативну кількість навчальних тижнів – 35 тижнів на рік (без урахування канікулярних періодів) та на мінімальний нормативний обсяг часу на опанування програми, що становить для:

- 1 та 2 років навчання – 70 год. на рік (*2 год. на тиждень*);
- 3 – 5 років навчання – 105 год. на рік (*3 год. На тиждень*).

З метою реалізації індивідуального підходу до кожного/кожної учня/учениці та відповідно до принципів модульної системи навчання в робочій навчальній програмі *загальну кількість навчальних годин* рекомендовано розподіляти на розсуд викладача: поглиблення та вдосконалення набутих навичок та вмій учнів або збільшення часу на вивчення окремих модулів у зв'язку з індивідуальною потребою учня/учениці; повторення/закріплення пройденого матеріалу; репетиції та підготовку до контрольних заходів та/або публічних виступів; відпрацювання нормативного змісту через непередбачувані обставини (карантин, хвороба учня/учениці тощо).

Для моніторингу рівня навчальних досягнень учнів застосовуються форми **поточного та підсумкового контролю**.

Поточний контроль здійснюється викладачем: під час навчальних занять (*поурочний контроль*); за підсумками кожного модуля (*модульний контроль*). Поточний контроль може здійснюватися у формі контрольних уроків, прослуховувань, заліків, у тому числі технічних. Конкретні форми поточного (поурочного, модульного) контролю визначаються викладачем відповідно до робочої навчальної програми.

Підсумковий річний контроль здійснюється після завершення кожного року навчання у формі *річного контрольного заходу*, що включає результати навчання за типовою навчальною програмою. Наприкінці п'ятого року навчання проводиться **підсумковий контроль** за результатами опанування типової навчальної програми у формі *іспиту* (публічний/концертний виступ). Програму кожного заходу поточного та підсумкового контролів слід komponувати з різностильових творів. Рекомендовано включати до програми твори як класичної, сучасної так і народної музики в перекладенні для ударних інструментів.

Оцінювання в процесі підсумкового контролю здійснюється за результатами опанування типової навчальної програми в повному обсязі та передбачає перевірку набутих фахових компетентностей за показниками, що відповідають нормативним результатам навчання, визначеним типовою навчальною програмою.

Оцінювання міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти передбачає бальну форму шляхом виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі за поділом на 4 рівні: початковий (1 – 3 бали), середній (4 – 6 балів), достатній (7 – 9 балів), високий (10 – 12 балів). Метою оцінювання є визначення рівня навчальних досягнень учня/учениці у оволодінні змістом, визначеним цією типовою навчальною програмою на кожному з етапів навчання (*додаток*).

НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ, ОБСЯГ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Перший рік навчання КЛАСИЧНИЙ НАПРЯМ

Завдання:

МАЛИЙ БАРАБАН: закріплення навичок, сформованих під час навчання на елементарному підрівні; оволодіння постановками рук (традиційною та симетричною), техніками хвату паличок; опанування принципу гри *velocity stroke*; принципів техніки Сенфорда Меллера; засвоєння гри подвійних ударів за принципом контрольованого відскоку (підвищення швидкості гри двійок); розвиток навичок читання з листа, накопичування музичного матеріалу.

КСИЛОФОН: закріплення навичок, сформованих під час навчання на елементарному підрівні; робота над постановкою рук та ніг під час гри; гами до чотирьох знаків: арпеджіо, тризвуки та D7 з оберненнями; різні види тремоло; накопичування музичного матеріалу.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 1	

<p>МАЛИЙ БАРАБАН Симетричний та традиційний хвати паличок (вправи для постановки рук О. Є. Блінова та ін.).</p> <p>Принципи гри: <i>velocity stroke</i> (швидкі удари), <i>meoller</i>. Розвиток швидкості гри одиночних ударів (<i>single stroke roll</i>).</p> <p>Принципи техніки С. Меллера (гра 2, 3, 4 ударів на один замах).</p> <p>Подвійні удари за принципом контрольованого відскоку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підвищення швидкості гри двійок (<i>double stroke roll</i>); - збільшення кількості відскоків під час гри неконтрольованим відскоком; - робота над якістю виконання дрібу (<i>multiplebounce roll</i>). 	<p>Демонструє правильну постановку рук та тулуба під час гри у симетричному та традиційному хватах.</p> <p>Дотримується чіткості під час виконання вправ на розвиток технік гри <i>velocity stroke, meoller</i>. Грає <i>single stroke roll</i> шістнадцятими тривалостями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 150.</p> <p>Грає вправи С. Меллера по 2, 3, 4 удари окремо кожною рукою шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 75.</p> <p>Володіє контрольованим відскоком. Грає <i>double stroke roll</i> шістнадцятими у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100. Виконує рівний по звучанню дріб у різних нюансах.</p>
<p>КСИЛОФОН Дуолі, триолі, квінтолі та шістнадцяті різними ритмічними малюнками у гамах до чотирьох знаків, арпеджіо, тризвуки та D7 з оберненнями.</p> <p>Удосконалення гри подвійних нот різними інтервалами. Скачки рук через інтервал (ліва та права рука).</p> <p>Динаміка як засіб виразності.</p> <p>Удосконалення навичок читання нот з листа.</p>	<p>Грає дуолі, триолі, квінтолі на базі гам з чотирма знаками. Відтворює різні ритмічні малюнки, штрихи та пасажі під час виконання етюдів та читання нот з листа.</p> <p>Володіє здвоєними ударами та скачками рук при інтервальній грі</p> <p>Використовує динамічну палітру для створення образу та характеру творів.</p> <p>Читає з листа твори відповідної складності.</p>
<p>МОДУЛЬ 2</p>	

<p>МАЛИЙ БАРАБАН Чотири основні види ударів та розвиток їх виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. повний удар (<i>full stroke</i>) 2. удар вниз (<i>down stroke</i>) 3. легкий удар (<i>tap stroke</i>) 4. удар вгору (<i>up stroke</i>) <p>Підвищення швидкості гри за принципом швидких ударів (<i>velocity stroke</i>), С. Меллера, контрольованим та неконтрольованим відскоками.</p> <p>Параділ з акцентом на перший удар у групі по чотири з використанням замахів С. Меллера, підвищення швидкості його виконання.</p> <p>Послідовності: чверті, восьмі, тріолі, шістнадцяті, квінтолі, секстолі, септолі, тридцять другі та у зворотному порядку.</p>	<p>Застосовує чотири основних види ударів, грає рудименти в темпах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>single stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 160; • <i>double stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 120; • <i>paradiddle</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 90. <p>Виконує послідовність (чверті, восьмі, тріолі, шістнадцяті, квінтолі, секстолі, септолі, тридцять другі та у зворотному порядку) у темпі, не повільніше ніж чверть = 80.</p>
<p>КСИЛОФОН Технічні прийоми в гамах до п'яти знаків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тремоло в інтервальній грі; - зміна динаміки (вгору – <i>piano</i>, вниз – <i>forte</i> і навпаки); <p>Залежність якості звуку від ваги рук, сили та швидкості їхніх рухів.</p> <p>Удосконалення стрибків рук на великі відстані та інтервали.</p> <p>Поліритмія, складні ритмічні фігури в гамах до чотирьох знаків.</p>	<p>Володіє тремоло під час гри на інтервали та динамічним викладом. Демонструє навички гри гам зі зміною динаміки.</p> <p>Грає етюди на стрибки рук на великі відстані .</p> <p>Виконує поліритмічні та складні ритмічні фігури в гамах до чотирьох знаків.</p>
<p>Всього годин у навчальному році:70(35/35)</p>	

Протягом першого року навчання учень/учениця опанує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2 твори різного жанру, сольний твір або твір під «мінус» чи під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

МАЛИЙ БАРАБАН:

- належний стан ігрового апарату;
- набуті навички звуковидобування;
- відповідний рівень технічної підготовки;
- сценічну витримку;

- виконання усіх ремарок, відтворення характеру музичних творів, їх художньо-образного змісту, застосовуючи засоби музичної виразності;
- відтворення нотного тексту, композиторських ремарок та стилістики творів;
- застосування набутих навички гри та прийомів.

КСИЛОФОН:

- застосування чіткої постановки рук та тулуба;
- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку;
- відтворення нотного тексту, застосовуючи засоби музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- втілення стилістику творів.

ДЖАЗОВО-ЕСТРАДНИЙ НАПРЯМОК

Завдання:

УДАРНА УСТАНОВКА: закріплення навичок, сформованих під час навчання на елементарному підрівні; поглиблене вивчення стилів *Rock, Disco, funk*; розвиток техніки рук під час гри *breaks*; накопичування музичного матеріалу сольно та під мінус.

КСИЛОФОН: закріплення навичок, сформованих під час навчання на елементарному підрівні; робота над постановкою рук та ніг під час гри; опрацювання гам до чотирьох знаків: арпеджіо, тризвуки та D7 з оберненнями, різних видів тремоло; накопичування музичного матеріалу.

ВІБРАФОН: закріплення навичок, сформованих під час навчання на елементарному підрівні, гра по хроматизму; робота над звуковидобуванням двома, трьома та чотирма паличками; опрацювання мажорних тризвуків у гармонічному та мелодичному викладі, гам вгору та вниз двома, трьома, чотирма паличками; робота над розвитком техніки з демпфером; накопичування музичного матеріалу.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 1	
<p>УДАРНА УСТАНОВКА Метроном як основа метроритму.</p> <p>Стилі <i>Rock, Disco</i>. Хай-хет під час гри в танцювальних стилях: <i>Club House, House, Dance Pop Disco, House Trance</i> та їх різновиди.</p> <p>Техніка ніг та рук різними ритмічними групуваннями. Аплікатура рук під час гри вісімок, шістнадцятих, секстолів.</p>	<p>Тримає ритм у вправах під час гри з метрономом.</p> <p>Володіє хай-хетом під час гри танцювальної музики та інших стилів (<i>Club House, House, Dance Pop Disco, House Trance</i>).</p> <p>Відтворює ритмічні фігури: вісімки, шістнадцяті, секстолі потрібною аплікатурою. Розуміє початок та закінчення музичної фрази. Визначає місце виконання <i>breaks</i> (відхилення від основного ритму)</p>

	в творі.
<p>КСИЛОФОН Дуолі, тріолі, квінтолі та шістнадцяті різними ритмічними малюнками у гамах до чотирьох знаків, арпеджіо, тризвуки та D7 з оберненнями.</p> <p>Удосконалення гри подвійних нот різними інтервалами. Скачки рук через інтервал (ліва та права рука).</p> <p>Динаміка як засіб виразності.</p> <p>Удосконалення навичок читання нот з листа.</p>	<p>Грає дуолі, тріолі, квінтолі на базі гам з чотирма знаками. Відтворює різні ритмічні малюнки, штрихи та пасажі під час виконання етюдів та читання нот з листа.</p> <p>Володіє здвоєними ударами та скачками рук при інтервальній грі</p> <p>Використовує динамічну палітру для створення образу та характеру творів.</p> <p>Читає з листа твори відповідної складності.</p>
<p>ВІБРАФОН Акорди по хроматизму в гармонічному та мелодичному викладанні.</p> <p>Звуковидобування на вібрафоні двома, трьома та чотирма паличками (кожною окремо).</p> <p>Мажорні тризвуки у гармонічному та мелодичному викладі, гами вгору та вниз двома, трьома, чотирма паличками.</p>	<p>Виконує акорди по хроматизму в різних викладах, дотримуючись потрібної аплікатури.</p> <p>Демонструє технічні навички та якісне звуковидобування двома, трьома або чотирма паличками.</p> <p>Грає мажорні тризвуки та гами у різних викладах відповідними аплікатурами двома, трьома та чотирма паличками.</p>
МОДУЛЬ 2	
<p>УДАРНА УСТАНОВКА Техніка рук під час гри <i>breaks</i>: тріолі, квінтолі, септолі:</p> <p>Тріолі з використанням великого барабану на першу, другу та третю долі.</p> <p>Стиль <i>funk</i>: особливості виконання та специфіка гри творів.</p>	<p>Демонструє техніку рук під час виконання <i>breaks</i> (тріолі, квінтолі, септолі) в творах, дотримуючись чіткого метроритму, потрібної аплікатури.</p> <p>Володіє технікою тріольної гри з використанням великого барабану, дотримуючись чіткого метроритму, потрібної аплікатури.</p> <p>Виконує твори у стилі <i>funk</i>, володіє особливостями даного стилю: звуковедення великого барабану, чіткий остінатний ритм хету.</p>
<p>КСИЛОФОН Технічні прийоми в гамах до п'яти знаків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тремоло в інтервальній грі; - зміна динаміки (вгору – <i>piano</i>, вниз – <i>forte</i> і навпаки); <p>Залежність якості звуку від ваги рук, сили та швидкості їхніх рухів.</p> <p>Удосконалення стрибків рук на великі відстані та інтервали.</p> <p>Поліритмія, складні ритмічні фігури в гамах до</p>	<p>Володіє тремоло під час гри на інтервали та динамічним викладом. Демонструє навички гри гам зі зміною динаміки.</p> <p>Грає етюди на стрибки рук на великі відстані.</p> <p>Виконує поліритмічні та складні ритмічні фігури в гамах до чотирьох знаків, дотримуючись чіткого</p>

чотирьох знаків.	метроритму, потрібної аплікатури.
ВІБРАФОН Демпфер: удосконалення навичок педалізації під час гри творів.	Володіє технікою педалізації під час виконання творів.
Всього годин у навчальному році:70(35/35)	

Протягом першого року навчання учень/учениця опановує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2 твори різного жанру, сольний твір або твір під «мінус» чи під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

УДАРНА УСТАНОВКА

- належний стан ігрового апарату;
- набуті навички звуковидобування;
- відповідний рівень технічної підготовки;
- володіння стилями музики;
- утримання чіткого ритму під метроном і без;
- відтворення нотного тексту, композиторських ремарок та стилістики творів;
- застосування набутих навичок гри та прийомів.

КСИЛОФОН:

- чітку постановку рук та тулуба;
- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку;
- відтворення нотного тексту, застосовуючи засоби музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- втілення стилістику творів.

ВІБРАФОН

- застосування чіткої постановки;
- використання двох та чотирьох паличок;
- володіння демфером;
- відтворення нотного тексту, застосовуючи засоби виразності, аплікатури паличок.

ДОДАТКОВІ ІНСТРУМЕНТИ:

ОРКЕСТРОВІ УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ

Завдання: ознайомлення з оркестровими ударними інструментами: постановка, принципи та техніка гри; опанування гри ритмічних малюнків на оркестрових ударних інструментах.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 1	
Великий барабан, тарілки, трикутник, дзвіночки, тамбурин, кастаньети: постановка, принципи та техніка гри.	Грає прості ритмічні вправи на оркестрових ударних інструментах. Демонструє правильну постановку, принципи та техніку гри.
МОДУЛЬ 2	
Дзвіночки (діапазон), колодочка (дерев'яний барабан), темпле-блоки: прийоми гри. Там-там, тарілка підвісна, ластра, флексатон: постановка прийоми гри. Читання з листа партій з оркестрових творів.	Володіє базовими прийомами гри на інструментах :дзвіночки (діапазон), колодочка (дерев'яний барабан), темпле-блоки, там-там, тарілка підвісна, ластра, флексатон, Відтворює партії на даних інструментах

Протягом першого року навчання учень/учениця опановує:

- прийоми гри на інструментах;
- специфіку, діапазон та постановку на тому чи іншому інструменті;
- прості ритмічні вправи.

МАРИМБА

Завдання: закріплення навичок, сформованих під час навчання на елементарному підрівні; оволодіння постановками рук (традиційна та перехресна); використання амплітуди рук під час гри; опанування штрихів та їх принципів; гра акордів в різних мелодичних та гармонічних викладах; засвоєння почергової гри паличок; накопичування музичного матеріалу.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 1	
Постановка пальців та кісті під час виконання акордів.	Тримає чотири палички у різних постановках рук (традиційній, перехресній, Г. Бертона, Кл. Массера (Стивенсона)).
Ритмічні малюнки окремими паличками на базі гам.	Демонструє гру різними паличками окремо.
Мажорні тризвуки чотирма паличками в гармонічному та мелодичному викладі по хроматизму на <i>staccato</i> та <i>legato</i> .	Грає мажорні тризвуки по хроматизму в різних викладах та штрихах, дотримуючись чіткого метроритму, потрібної аплікатури.

МОДУЛЬ 2	
Ритмічні угруповання двома паличками на базі гам до двох знаків.	Грає двома паличками на весь діапазон інструменту вправи та гами на різні ритмічні угруповання.
Розвиток техніки та вдосконалення амплітуди паличок: (1–3.2–4) та (1–4.2–3) палички по хроматизму мажорними тризвуками.	Володіє прийомами почергової гри на 1–3.2–4 та 1–4.2–3. Застосовує набуті навички під час розбору твору

Протягом першого року навчання учень/учениця опанує: 4-5 етюдів, 2 сольних твори.

Підсумковий контроль: 2 сольних твори.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

- чітку постановку рук та тулуба;
- володіння однією з постановок тримання чотирьох паличок(традиційній або) перехресній, Г. Бертона, Кл. Массера (Стивенсона));
- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, потрібної аплікатури рук в творах;
- втілення стилістики творів.

Другий рік навчання КЛАСИЧНИЙ НАПРЯМ

Завдання:

Малий барабан: опанування грою різними кінцями паличок; опрацювання рудиментів на різному хваті, форшлагів; удосконалення трьох основних принципів гри на малому барабані(швидкі удари, удари С. Меллера та принцип контрольованого відскоку під час гри двійок); подальша робота над тремоло.

Ксилофон: опрацювання гам з 5 знаками, D7 та зменшеного септакорду з оберненнями різними технічними прийомами; робота над різними видами та прийомами тремоло різною аплікатурою рук; інтервальна гра ритмічних вправ; накопичування музичного матеріалу.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 3	

<p>МАЛИЙ БАРАБАН Удосконалення матеріалу першого та другого модулів (володіння двома видами хвату палок (традиційним та симетричним). Підвищення швидкості гри та витривалості у техніках: швидкі удари, удари С. Меллера та принцип контрольованого відскоку під час гри двійок.</p> <p>Парадідли з акцентами по черзі з першого по четвертий удари з використанням замахів С. Меллера.</p> <p>Протилежні кінці паличок (<i>backstick</i>) у симетричному та традиційному хватах на базі елементарних ритмічних послідовностей.</p>	<p>Виконує ритмічні послідовності, застосовуючи різні види хвату в темпах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>single stoke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 165; • <i>double stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 130; • <i>paradiddle</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 110. <p>Шістнадцятими у темпі, не повільнішому ніж чверть = 80.</p> <p>Володіє парадідлом з акцентами по черзі на перший, другий, третій та четвертий удари групи з чотирьох ударів з використанням замахів С. Меллера.</p> <p>Використовує протилежні кінці паличок (<i>backstick</i>) у вправах з елементарними ритмічними послідовностями.</p>
<p>КСИЛОФОН Ритмічні угруповання в гамах з 5 знаками: (мажорні та мінорні). Тризвуки, D7, зменшений септакорд з оберненнями різними техніками.</p> <p>Тремоло на різні руки (початок та кінець). Дідли та парадідли з різних рук.</p> <p>Розвиток музичної пам'яті.</p>	<p>Володіє ритмічними угрупованнями (тріолі, шістнадцяті, квінтолі, септолі тощо) в гамах до п'яти знаків різними видами техніки. Грає здвоєні та одиночні удари в тризвуках, D7, зменшеному септакорді з оберненнями різними техніками.</p> <p>Володіє тремоло на закінчення різними руками.</p> <p>Тримає в репертуарі п'єси вивчені за попередній період.</p>
<p>МОДУЛЬ 4</p>	
<p>МАЛИЙ БАРАБАН Удосконалення технічного матеріалу першого, другого та третього модулів, зокрема на підвищення швидкості та витривалості у згаданих вище техніках.</p>	<p>Грає технічний матеріал в темпах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>single stoke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 170; • <i>double stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 140; • <i>paradiddle</i> шістнадцятими, не

<p>Одиночні роли на три , чотири? п'ять та сім ударів (<i>single stroke</i>). Подвійні роли (<i>double stroke</i>). Використання принципів гри <i>velocity stroke</i> та <i>Moeller stroke</i>.</p> <p>Подвійний параділл (<i>double paradiddle</i>) та <i>paradiddle-diddle</i> з акцентами на перший удар групи з шести ударів з використанням принципів гри <i>velocity stroke</i> та <i>moeller stroke</i>.</p> <p>Параділл з використанням ударів протилежними кінцями паличок (<i>backstick</i>).</p>	<p>повільніше ніж чверть = 125.</p> <p>Володіє одиночними ролами на три, чотири, п'ять та сім ударів (<i>single stroke</i>), подвійними (<i>double stroke</i>).</p> <p>Демонструє гру параділлів з акцентами по черзі на перший, другий, третій та четвертий удар групи з чотирьох ударів з використанням замахів С. Меллера. В темпах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - шістнадцяті у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100. - <i>double paradiddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 75. - <i>paradiddle-diddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 85. <p>Застосовує техніку (<i>backstick</i>) під час виконання творів.</p>
<p>КСИЛОФОН</p> <p>Тріолі та квінтолі на інтервали ч.4, ч5, здвоєні удари за хроматичною гаммою, стрибки руками в різних гармонічних викладах на базі гам з 5 знаками.</p> <p>Тремоло здвоєними ударами, на інтервали (з чіткою кількістю ударів та без контролю за кількістю ударів).</p> <p>Читання нот з листа.</p>	<p>Застосовує ритмічні угруповання, інтервальну гру, здвоєні удари під час виконання творів</p> <p>Володіє різними видами тремоло на чітку та безконтрольну кількість ударів ,застосовує при гри вправ.</p> <p>Виконує етюди для розвитку читання з листа.</p> <p>Застосовує набуті навички для виконання твору.</p>
<p>Всього годин у навчальному році:70(35/35)</p>	

Протягом другого року навчання учень/учениця опановує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри;розвиває навички читання нот з листа; 2 твори різного жанру, сольний твір або твір під «мінус» чи під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

МАЛИЙ БАРАБАН

- володіння двома видами хвату паличок (традиційним та симетричним);
- три основних принципи гри на малому барабані (швидкі удари, удари С. Меллера та принцип контрольованого відскоку при грі двійок), застосовує ці принципи під час гри рудиментів в сольному творі;
- володіння прийомом гри іншими кінцями паличок у традиційному хваті під час гри вправ та етюдів;
- гру творів програми у зазначених темпах;
- спектр опанованих штрихів, прийомів гри.

КСИЛОФОН

- спектр опанованих штрихів та прийомів гри;
- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- втілення стилістики творів.
- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку;

ДЖАЗОВО-ЕСТРАДНИЙ НАПРЯМОК

Завдання:

УДАРНА УСТАНОВКА: робота над координаційною технікою гри рук та ніг; опрацювання стилів: самба, румба, ча-ча-ча, сонго, різновидів ритм-н-блюзу (*R&B* або *R'n'B*) та споріднених стилів (соул, фанк, хіп-хоп, хіп-хоп-соул, нью-джек-свінг); гра творів під мінус та сольно, накопичування музичного матеріалу.

КСИЛОФОН: опрацювання гам з 5 знаками, тризвуків, D7 та зменшених септакордів з оберненнями різними технічними прийомами; робота над видами та прийомами тремоло з різною аплікатурою рук; інтервальна гра ритмічних вправ; накопичування музичного матеріалу.

ВІБРАФОН: опрацювання гам до трьох знаків та акордів у різних викладах; робота над акомпануванням, педалізацією, штрихами, нюансами, переходом від одного до іншого інструменту під час твору; накопичування музичного матеріалу.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 3	

<p>УДАРНА УСТАНОВКА Удосконалення навичок матеріалу попереднього року.</p> <p>Поліритмія. Розвиток координації рук та ніг. Акомпанування під метроном.</p> <p>Стили латино-американської музики: самба, румба, ча-ча-ча, сонго. Специфічні ритмічні фігури, особливості ритмічного малюнку ніг.</p>	<p>Демонструє чітке виконання матеріалу попереднього року(стили танцювальної музики).</p> <p>Тримає ритм під час гри вправ та різних ритмічних фігур на координацію та поліритмію на інструменті, володіє навичками акомпануючої гри під метроном.</p> <p>Відтворює специфічні ритмічні фігури, характерні латино-американській музиці. Володіє остінатною грою ногами як основою даного стилю. Визначає на слух стилі: самба, румба, ча-ча-ча, сонго та відтворює характерні ритмічні малюнки.</p>
<p>КСИЛОФОН: Технічні прийоми у гамах з 5 знаками (мажорних та мінорних), тризвуках, D7, зменшеному септакорді з оберненнями.</p> <p>Тремоло на різні руки (початок та кінець).Дідли та парадідли з різних рук.</p> <p>Розвиток музичної пам'яті</p>	<p>Грає гами до п'яти знаків, тризвуки, D7, зменшений септакорд з оберненнями різними видами техніки.</p> <p>Володіє тремоло на закінчення різними руками з певною та невизначеною кількістю ударів.</p> <p>Тримає в репертуарі п'єси, вивчені за попередній період</p>
<p>ВІБРАФОН Гра двома, трьома або чотирма паличками гам до трьох знаків.</p> <p>Читання нот з листа, акомпанемент за гармонічною сіткою.</p> <p>Хроматична гама у повільному темпі. Мажорні тризвуки у гармонічному та мелодичному викладі різними динамічними відтінками.</p>	<p>Демонструє якісний звук на вібрафоні двома, трьома або чотирма паличками під час виконання гам</p> <p>Акомпанує, читаючи ноти з листа, застосовуючи акордову абрєвіатуру та буквені позначення.</p> <p>Володіє виконанням хроматичної гами, акордовою грою мажорних тризвуків різними динамічними відтінками.</p> <p>Накопичує нотний матеріал із застосуванням набутих навичок</p>
<p>МОДУЛЬ 4</p>	

<p>УДАРНА УСТАНОВКА Технічні вправи під час гри з двома та трьома томами: постановка та аплікатура рук.</p> <p>Сучасні ритми ритм-н-блюзу(<i>R&B</i>, або <i>R'n'B</i>). Споріднені стилі: соул, фанк, хіп-хоп, хіп-хоп-соул, нью-джек-свінг.</p> <p>Гра вправ та творів у стилі <i>R'n'B</i>.</p>	<p>Розрізняє аплікатуру рук під час гри на інструменті з двома та трьома томами.</p> <p>Знає специфіку стилю ритм-н-блюз (<i>R&B</i>, або <i>R'n'B</i>). грає та акомпанує в споріднених стилях (соул, фанк, хіп-хоп, хіп-хоп-соул, нью-джек-свінг), міксує їх.</p> <p>Демонструє технічні навички гри руками та ногами в стилі <i>R'n'B</i>. Виконує сольні твори з чітким звуковидобуванням на інструменті. Відчуває перехід від одного до іншого стилю під час виконання твору.</p>
<p>КСИЛОФОН Ритмічні угруповання в гамах з 5 знаками: (мажорні та мінорні), D7, зменшений септакорди з оберненнями різними техніками, гра на інтервали ч.4, ч.5, здвоєні удари за хроматичною гамою, стрибки руками в різних гармонічних викладах.</p> <p>Тремоло здвоєними ударами, на інтервали (з чіткою кількістю ударів та без контролю за кількістю ударів).</p> <p>Читання нот з листа.</p>	<p>Володіє ритмічними угрупованнями (тріолі, шістнадцяті, квінтолі, септолі тощо) в гамах до п'яти знаків різними видами техніки. Грає здвоєні та одиночні удари в тризвуках, D7, зменшеному септакорді з оберненнями різними техніками.</p> <p>Володіє різними видами тремоло на чітку та безконтрольну кількість ударів, застосовує це під час виконання вправ.</p> <p>Виконує етюди для розвитку читання з листа.</p> <p>Застосовує набуті навички для виконання твору.</p>
<p>ВІБРАФОН Удосконалення техніки виконання штриха <i>legato</i>, навичок читання нот з листа. Розширення діапазону сили звуку.</p> <p>Педалізація , плавне зняття педалі та безперервна зміна звуків під час гри.</p>	<p>Читає з листа прості музичні твори, виконуючи штрих <i>legato</i>, слідкуючи за мелодійною та гармонійною лініями. Використовує демпфер під час виконання технічних вправ та етюдів.</p> <p>Демонструє свідоме ставлення до педалізації, плавне зняття педалі та безперервну зміну звуків під час виконання творів.</p>
<p>Всього годин у навчальному році:70(35/35)</p>	

Протягом другого року навчання учень/учениця опанує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2 твори різного жанру, сольний твір або твір під «мінус» чи під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

УДАРНА УСТАНОВКА

- належний стан ігрового апарату;
- набуті навички виконання стилів та їх специфіку;
- визначення на слух початку та кінця музичної фрази;
- утримання чіткого ритму під метроном і без;
- композиторські ремарки та стилістику творів;
- застосування набутих навичок гри та прийомів.

КСИЛОФОН:

- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку;
- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- втілення стилістики творів;
- спектр опанованих штрихів, прийомів гри.

ВІБРАФОН

- чітку постановку;
- використання двох та чотирьох паличок;
- володіння демфером, безперервну зміну звуків;
- застосування засобів виразності, аплікатури паличок;
- спектр опанованих штрихів, прийомів гри;
- застосування технік звуковидобування;

ДОДАТКОВІ ІНСТРУМЕНТИ:

Маримба

Завдання: робота над постановкою тулубу рук та ніг під час гри на весь діапазон інструменту; опрацювання гам до 3-х знаків двома паличками; перехід від двох до чотирьох паличок під час гри, робота над штрихами; перехід на інші інструменти, накопичування музичного матеріалу.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ3	
Гами двома, чотирма паличками на весь діапазон (залежно від інструменту).	Грає на інструменті як двома, так і чотирма паличками з переходом.

Штрихи під час гри хроматичною гамою акордів в гармонічному викладі. Тремоло чотирма паличками, розвиток амплітуди рук.	Володіє штрихами під час виконання вправ чотирма паличками, визначає амплітуду рук під час гри двома або чотирма паличками, дотримується потрібної постановки тулубу рук та ніг під час гри на інструменті. Застосовує навички під час розбору та вивчення твору.
МОДУЛЬ 4	
Штрихи , динамічні відтінки, під час гри акордами ,обертами. Поєднання способів гри на інструменті (двома та чотирма паличками одночасно). Гра на інструменті у поєднанні з іншими інструментами ударної групи (перехід від одного до іншого).	Застосовує навички динаміки та штрихів на акордовій грі. Володіє одночасною грою різними способами(двома та чотирма паличками одночасно). під час виконання твору. Демонструє гру на споріднених інструментах ударної групи одночасно, переходячи від одного до іншого інструменту. Грає твори класичного жанру.

Протягом другого року навчання учень/учениця опановує: 2 різнохарактерні твори (з них один твір технічного напрямку двома паличками саме для маримби, написаний з урахуванням особливостей даного інструменту); 3-5 етюдів на різні види техніки.

Підсумковий контроль: 2 сольних твори.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

- чітку постановку рук та тулуба;
- поєднання гри двома та чотирма паличками
- поєднання декількох інструментів;
- відтворення штрихів та прийомів звуковидобування;
- втілює стилістику творів.

Оркестрові ударні інструменти

Завдання: опанування інструментів: тімбалес, том-том, бонго, дарабука, конга, долі; постановка рук, гра руками та паличками, принципи звуковидобування на інструментах та сфера їх застосування.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 3	

Тімбалес, конга, бонго: постановка, прийоми гри, читання нот з листа, базові ритмічні малюнки, стилі застосування.	Володіє прийомами гри на тімбалес, конга, бонго. Опановує гру простих ритмічних малюнків, вміє на слух визначити належність даного інструменту до стилю.
МОДУЛЬ 4	
Дарабука, том-том, долі: постановка звуковидобування, ритмічні малюнки.	Володіє прийомами гри та постановкою на інструментах: дарабука, том-том, долі. Відтворює звуки та ритмічні малюнки, характерні даним інструментам.
Циліндричний барабан (французький), провансальський барабан, напальцеві тарілки, кроталі: постановка, принципи, техніка гри.	Володіє принципами гри на циліндричному та провансальському барабанах. Демонструє техніку гри на кроталі.

Протягом другого року навчання учень/учениця опановує:

- прийоми гри на тімбалес, том-том, бонго;
- долі руками;
- дарабука, конга;
- володіння постановкою на провансальському барабані та на кроталі;
- використовує як на слух так і по нотах набуті навички.

**Третій рік навчання
КЛАСИЧНИЙ НАПРЯМ**

Завдання:

Малий барабан: опанування чотирьох основних принципів гри на малому барабані (швидкі удари, удари С. Меллера, принцип контрольованого відскоку під час гри двійок та пальцева техніка); опрацювання рудиментів, парадідлів, тремоло, форшлагів; розвиток навичок читання нот з листа, накопичування нотного матеріалу.

Ксилофон: опрацювання гам з 6 знаками, D7 та зменшеного септакорду з оберненнями різними технічними прийомами; робота над різними видами та прийомами тремоло різною аплікатурою рук, форшлагами; інтервальна гра ритмічних вправ; накопичування музичного матеріалу.

Маримба: опанування видами гри паличками різної жорсткості; робота над поліритмією різних рук та паличок, динамікою та штрихами; удосконалення постановки рук та тулуба над інструментом під час гри творів на різний діапазон; знайомство з формами твору сучасної музики; накопичування нотного матеріалу.

Зміст навчання	Результати навчання
---------------------------	--------------------------------

Модуль 5

МАЛИЙ БАРАБАН

Швидкість та витривалість (оволодіння двома видами хвату палок - традиційним та симетричним). Підвищення швидкості та витривалості у техніках: швидкі удари, удари С. Меллера та принцип контрольованого відскоку під час гри двійок .

Парадідли з акцентами по черзі на перший, другий, третій та четвертий удари з використанням замахів С. Меллера.

Принципи гри протилежними кінцями паличок (*backstick*) у симетричному та традиційному хватах.

Одиночний форшлаг (*flam*) з різних рук та *Swissarmytriplet* (швейцарська армійська тріоль) з використанням принципу гри контрольованого відскоку. Подвійний удар з одиночним форшлагом на перший удар (*flamtap*) з використанням техніки С. Меллера.

Прийомам «гелікоптера», гра елементарних ритмічних послідовностей з використанням цього принципу.

Технічний залік

Демонструє гру різними прийомами хвату при гри двійок в темпах:

- *single stoke roll* шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 175;
- *double stroke roll* шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 150;
- *paradiddle* шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 130.

Володіє грою парадідлу з акцентами по черзі на перший, другий, третій та четвертий удар групи з чотирьох шістнадцятими, у темпі не повільнішому, ніж чверть = 110;

- *double paradiddle* секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 85.
- *paradiddle-diddle* секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 95.

Застосовує принцип гри (*backstick*) різними способами хвату під час гри вправ та ритмічних малюнків.

Відтворює одиночні форшлаг (*flam*) шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 60.

Грає *Swissarmytriplet* у темпі, не повільнішому ніж чверть = 110.

Грає *flamtap* шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 80.

Застосовує прийом гри «гелікоптер» під час виконання вправ.

На технічному заліку виконує вправи на різні способи та техніки , читає ноти з листа, грає 10-15 етюдів.

КСИЛОФОН

Ритмічні угруповання в гамах з 6 знаками: (мажорні та мінорні), гра на інтервали ч.4, ч.5, D7 та його оберти, здвоєні

Виконує гами до шести знаків різними технічними прийомами. Відтворює D7 та його оберти у контрастних динамічних відтінках.

<p>удари за хроматичною гамою, стрибки руками в різних гармонічних викладах.</p> <p>Тремоло стрибками на інтервали в різних динамічних відтінках.</p> <p>Штрихи, засоби виразності, аплікатура рук в роботі над творами.</p>	<p>Демонструє гру тремоло стрибками на інтервали в різних динамічних відтінках, дотримуючись відповідної аплікатури.</p> <p>Відтворює штрихи на інструменті, застосовуючи їх під час розбору твору. Самостійно визначає аплікатуру рук у вправах.</p>
<p>МАРИМБА Розвиток техніки виконання поліритмії(двома та чотирма паличками).</p> <p>Робота над звуком, силою та швидкістю руху під час гри паличками різної жорсткості.</p> <p>Ознайомлення з сучасними формами музичних творів. Відпрацювання безперервної зміни звуків.</p> <p>Налаштування до публічного виступу.</p> <p>Музичних термінів, характерні для даного інструменту.</p> <p>Аналіз сценічних виступів.</p>	<p>Застосовує навички гри поліритмії під час виконання вправ та розбору твору.</p> <p>Демонструє відповідний звук та силу удару під час гри паличками різної жорсткості.</p> <p>Розуміє будову та специфіку форми сучасних музичних творів під час виконання. Демонструє техніку плавного переходу від звуку до звуку.</p> <p>Вміє морально налаштуватися на публічний виступ, аналізує власні виступи та робить висновки щодо виконання твору.</p> <p>Застосовує музичні терміни специфічного характеру під час роботи над творами.</p> <p>Аналізує виступи та дає їм оцінку.</p>
<p>Модуль 6</p>	
<p>МАЛИЙ БАРАБАН Техніка пальцевої гри у симетричному та традиційному хватах.</p> <p>Парадідли з одиночним форшлагом на перший удар групи з чотирьох ударів (<i>flamparadiddle</i>) з використанням пальцевої</p>	<p>Демонструє гру технікою пальців вправи в темпах :</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>single stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 180; • <i>double stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 160; • <i>paradiddle</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 145. <p>Виконує послідовність парадідлів з акцентами по черзі на перший, другий, третій та четвертий удар групи з чотирьох шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 115.</p> <p>- <i>Doubleparadiddle</i> секстолями у темпі, не</p>

<p>техніки.</p> <p>Послідовності парадідлів, подвійний та потрійний парадідли з акцентами на перший удар групи.</p> <p>Об'єднання принципів гри <i>backstick</i> та <i>гелікоптер</i> на прикладі послідовності одиночного, подвійного та потрійного парадідлів.</p>	<p>повільнішому ніж чверть = 90.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>paradiddle-diddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100. <p>Грає одиночні форшлагги (<i>flam</i>) шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому, ніж чверть = 65.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Swissarmytriplet</i> у темпі, не повільнішому ніж чверть = 125. - <i>flamtap</i> шістнадцятими, у темпі не повільнішому ніж чверть = 85. - <i>flamparadiddle</i> шістнадцятими нотами, у темпі не повільнішому ніж чверть = 80. - <i>pataflafla</i> шістнадцятими, у темпі, не повільнішому ніж чверть = 80. <p>Виконує твори, застосовуючи пальцеву техніку. Грає послідовність: парадідл, подвійний парадідл та потрійний парадідл з додаванням принципів гри <i>гелікоптер</i> та <i>backstick</i>.</p>
<p>КСИЛОФОН.</p> <p>Ритмічні групування на базі хроматичної гами на розходження та сходження рук.</p> <p>Стрибки інтервалів через одну ноту (праву та ліву окремо).</p> <p>Робота над творами віртуозного характеру.</p>	<p>Грає хроматичну гаму різними ритмічними угрупованнями на розходження та сходження рук.</p> <p>Володіє аплікатурою рук під час виконання вправ на гру інтервалів.</p> <p>Втілює набуті навички гри при розборі творів віртуозного характеру, особливу увагу приділяє аплікатурі рук.</p>
<p>МАРИМБА</p> <p>Принципи фразування, аплікатура під час виконання творів різної складності.</p> <p>Гра на різних інструментах та умовах, підбір паличок потрібної жорсткості.</p> <p>Удосконалення техніки читання нот з листа ,робота над акомпанементом.</p>	<p>Самостійно розставляє аплікатуру у творах різного характеру, враховує принципи фразування під час гри.</p> <p>Підбирає палички потрібної жорсткості для виконання в різних акустичних умовах та на інструментах з різних матеріалів.</p> <p>Демонструє читання нот з листа під час виконання акомпанементу на інструменті.</p>

Протягом третього року навчання учень/учениця опановує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2 твори різного жанру; сольний твір або твір під «мінус»/під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

МАЛИЙ БАРАБАН

- володіння грою пальцями у двох видах хвату паличок (традиційний та симетричний);
- чотири основні принципами гри на малому барабані (швидкі удари, удари С. Меллера, принцип контрольованого відскоку під час гри двійок та пальцева техніка);
- володіння прийомом гри іншими кінцями паличок (традиційним та симетричним);
- виконання творів програми у зазначених темпах;
- спектр опанованих штрихів та прийомів гри.

КСИЛОФОН

- спектр опанованих штрихів та прийомів гри;
- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- втілення стилістики творів;
- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку.

МАРИМБА

- чітку постановку рук та тулуба;
- поєднання гри двома та чотирма паличками різної жорсткості;
- поєднання декількох інструментів;
- відтворення штрихів та прийомів звуковидобування;
- втілення стилістики творів.

ДЖАЗОВО-ЕСТРАДНИЙ НАПРЯМОК

Завдання:

УДАРНА УСТАНОВКА: робота над координаційною технікою гри рук та ніг; опрацювання стилів: бібоп, соул-джаз, фьюжн, постбоп, ейсид-джаз, кріейтів, хард-боп, кул, мейнстрім тощо; удосконалення гри на слух в різних стилях; робота над *грувом, імпровізацією, бітом*; гра творів під мінус та сольно, накопичування музичного матеріалу.

КСИЛОФОН: опрацювання гам з 6 знаками, D7 та зменшеного септакорду з оберненнями різними технічними прийомами; удосконалення виконання різних видів та прийомів тремоло різною аплікатурою рук, форшлагів; інтервальна гра ритмічних вправ; накопичування музичного матеріалу.

ВІБРАФОН: опрацювання гам до чотирьох знаків та акордів у різних викладах; удосконалення роботи над акомпануванням, педалізацією, акордовою технікою, видами техніки та штрихами (*legato, staccato, tenuto*, тощо); опанування переходу з одного на інший інструмент та заміни паличок під час виконання одного твору; накопичування музичного матеріалу.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 5	
<p>УДАРНА УСТАНОВКА Удосконалення навичок попереднього періоду за допомогою виконання творів з акомпанементом, різного стилю в дабл з плейбеком на слух.</p> <p>Розвиток поліритмії техніки рук та ніг за допомогою вправ (окремі ритмічні малюнки рук та ніг).</p> <p>Даблбіт: прийоми гри на великому барабані двома ногами та його застосування в творах.</p> <p>Поглиблена робота над стилем <i>свінг</i>. Особливості ведення лінії гри на хай-хеті у стилі.</p>	<p>Грає твори під «мінус» в дабл та з плейбеком з чітким виконанням ритмічних малюнків, імпровізує.</p> <p>Відтворює вправи поліритмічного спрямування ногами та руками окремими малюнками.</p> <p>Застосовує даблбіт як засіб гри на великому барабані двома ногами</p> <p>Тримає чіткий грув під час гри свінгу, дотримується базового ритмічного малюнку свінгу правою рукою, відтворює чітку гру хетів слабкої долі.</p>
<p>КСИЛОФОН Ритмічні угруповання в гамах з 6 знаками: (мажорні та мінорні), гра на інтервали ч.4, ч.5, D7 та його оберти, здвоєні удари за хроматичною гамою, стрибки руками в різних гармонічних викладах.</p> <p>Тремоло стрибками на інтервали в різних динамічних відтінках.</p> <p>Штрихи, засоби виразності, аплікатура рук в роботі над творами.</p>	<p>Виконує гами до шести знаків різними технічними прийомами. Відтворює D7 та його оберти в різних динамічних відтінках.</p> <p>Демонструє гру тремоло стрибками на інтервали в різних динамічних відтінках, дотримуючись відповідної аплікатури.</p> <p>Відтворює штрихи на інструменті, застосовуючи їх під час розборі твору. Самостійно визначає аплікатуру рук у вправах.</p>
<p>ВІБРАФОН Хроматичні секвенції акордами у швидкому темпі. Мажорні тризвуки у гармонічному та мелодичному викладі, гами до 4 знаків.</p> <p>Вдосконалення навичок читання нот з листа.</p>	<p>Виконує хроматичні секвенції акордами у швидкому темпі. Демонструє гру акордів у різних викладах. Вдосконалює техніку звуковидобування якісного звуку на вібрафоні чотирма паличками.</p> <p>Демонструє читання з листа етюдів на різні види техніки.</p>

МОДУЛЬ 6

УДАРНА УСТАНОВКА

Різновиди свінгу: бібоп, соул-джаз, фьюжн, постбоп, ейсид-джаз, кріейтів, хард-боп, кул, мейнстрім тощо.

Особливості гри рук та ніг під час гри *свінгу*.
Відмінність у темпах під час гри різних видів стилю.

Гра під «мінус» творів джазового напрямку.
Читання нот під час гри під «мінус».
Гра сольних партій та імпровізацій під час виконання творів під «мінус».

Відтворює різновиди свінгу: *бібоп, соул-джаз, фьюжн, постбоп, ейсид-джаз, кріейтів, хард-боп, кул, мейнстрім тощо*), тримає чіткий грув, демонструє різницю між стилями під час їх виконання.

Грає твори під мінус з чітким виконанням ритмічних малюнків. Імпровізує на слух як сольні місця, так і під мінус.

КСИЛОФОН

Ритмічні угруповання на базі хроматичної гами на розходження та сходження рук.

Стрибки інтервалів через одну ноту (праву та ліву руки окремо).

Робота над творами віртуозного характеру.

Грає хроматичну гаму на розходження та сходження рук.

Володіє аплікатурою рук під час виконання вправ на гру інтервалів.

Втілює набуті навички гри при розборі творів віртуозного характеру, особливу увагу приділяє аплікатурі рук.

ВІБРАФОН

Розширення палітри засобів виразності.
Удосконалення техніки виконання штрихів *legato, staccato, tenuto* чотирма паличками, техніка використання демферу.

Поглиблене вивчення музичних термінів.

Тремоло: принцип гри чотирма паличками та акордовою технікою. Плавне зняття педалі та акуратна безперервна зміна звуків під час виконання.

Використовує відповідно до тексту опановані засоби виразності. Володіє штрихами *legato, staccato, tenuto*, принципами гри чотирма паличками, технікою використання демферу під час виконання етюдів.

Розуміє значення вузькоспрямованих музичних термінів під час розбору творів.

Володіє прийомами гри тремоло чотирма паличками, акордовою технікою. Свідомо використовує педалізацію.

Всього годин у навчальному році: 105

Протягом третього року навчання учень/учениця опановує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2 твори різного жанру, сольний твір або твір під «мінус»/під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

УДАРНА УСТАНОВКА

- належний стан ігрового апарату;
- набуті навички виконання стилів бібоп, соул-джаз, фьюжн, постбоп, ейсид-джаз, кріейтів, хард-боп, кул, мейнстрім та їх специфіку;
- утримання чіткого груву під час гри;
- імпровізування, застосування навичок гри ногами;
- відтворення композиторських ремарок та стилістики творів;
- застосування набутих навичок гри та прийомів.

КСИЛОФОН:

- спектр опанованих штрихів та прийомів гри;
- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- втілення стилістики творів;
- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку;

ВІБРАФОН

- чітку постановку;
- використання двох та чотирьох паличок;
- володіння демфером, безперервну зміну звуків;
- застосування штрихів: *legato, staccato, tenuto*;
- спектр опанованих штрихів, прийомів гри;
- застосування опанованих технік звуковидобування;
- акордову техніку.

ДОДАТКОВІ ІНСТРУМЕНТИ:

ДОДАТКОВІ ІНСТРУМЕНТИ:

Завдання: опанування техніки гри та постановка рук на інструментах: чокало, кабаца, бамбузі, бубонці, бунчук, пендейра, клавіс, раганелла, угро, гуіро, реко-реко, дойра; сфера застосування, гра по нотах та на слух.

Зміст навчання	Результати навчання
Модуль 5	
Маракаси, чокало, кабаца: постановка рук та ніг під час гри на збовтаних інструментах, особливості музичного супровіду.	Володіє постановкою та прийомами гри на збовтаних інструментах: маракаси, чокало, кабаца. Тримає остінатний ритм під час гри на інструментах.
Бамбузі, бубонці, бунчук, пендейра: ритмічні вправи та постановка рук під час гри.	Володіє прийомами гри на бамбузі, бубонці, бунчук, пендейрі. Відтворює ритмічні малюнки на інструментах.

Модуль 6	
Клавіс, раганелла (тріскачка), постановка рук та ніг під час гри на фрикційних ударних інструментах: угро, гуіро, реко-реко, дойра (східний бубон). Постановка рук та техніка гри.	Виконує ритмічні малюнки на інструментах: клавіс, раганелла, гуіро, реко-реко, дойра. Вміє на слух застосовувати дані інструменти відповідно до твору та його напрямку.

Протягом третього року навчання учень/учениця опановує:

- прийоми гри на інструментах: чокало, кабаца, бамбузі, бубонці, бунчук, пендейра, клавіс, раганелла, угро, гуіро, реко-реко, дойра;
- використовує як на слух так і по нотах набуті навички.

**Четвертий рік навчання
КЛАСИЧНИЙ НАПРЯМ**

Завдання:

Малий барабан: опанування прийомами гри подвійного, потрійного та чотирьох ударних одиночних форшлагів з різних рук, контрольованого відскоку; гра рудиментів *single drag tap* та *double drag tap* з контрольним відскоком в різних темпах; парадідли з різними акцентами; розвиток навичок читання нот з листа, накопичування нотного матеріалу.

Ксилофон: опрацювання гам з 7 знаками, D7 та зменшеного септакорду з оберненнями різними технічними прийомами, інтервальної гри здвоєних ударів, парадідлів; вивчення нових музичних термінів; удосконалення навичок читання нот з листа; робота над різними видами та прийомами тремоло різною аплікатурою рук, форшлагами; інтервальна гра ритмічних вправ; накопичування музичного матеріалу.

Маримба: опанування переходу з двох на чотири палички та навпаки; читання акомпанементу з листа; опрацювання акордів та їх обертів в мелодичному та гармонічному викладах секвенціями; робота над поліритмією різних рук та паличок, динамікою та штрихами; удосконалення постановки рук та тулуба над інструментом під час гри творів на різний діапазон; знайомство з формами класичної музики (концерт/варіації/велика форма); накопичування нотного матеріалу.

Зміст навчання	Результати навчання
Модуль 7	
МАЛИЙ БАРАБАН Опанування: подвійного, потрійного та чотирьохударного форшлагів одиночними ударами з різних рук, подвійного форшлагу з різних рук (<i>drag</i>) з	Демонструє гру подвійного, потрійного та чотирьохударного форшлагів одиночними ударами з різних рук: подвійний форшлагів з різних рук (<i>drag</i>) з використанням контрольованого відскоку. Темпи: • <i>single stoke roll</i> шістнадцятими, не повільніше

<p>використанням контрольованого відскоку. Рудименти <i>single drag tap</i> та <i>double drag tap</i> опанування гри з контрольованого відскоком.</p>	<p>ніж чверть = 185;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>double stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 170; • <i>paradiddle</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 150. <p>Грає послідовність парадідлу з акцентами по черзі на перший, другий, третій та четвертий удари групи з чотирьох, шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 120.</p> <p>Грає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>double paradiddle</i> секстолями, у темпі, не повільнішому ніж чверть = 95; • <i>paradiddle-diddle</i> секстолями, у темпі, не повільнішому ніж чверть = 105; • одиночні форшлагги (<i>flam</i>) шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 70; • <i>Swiss army triplet</i> у темпі, не повільнішому ніж чверть = 145; • <i>flam tap</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 90; • <i>flam paradiddle</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 90; • <i>pataflafla</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 95; • <i>drag</i> восьмими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 90; • <i>single drag tap</i> восьмими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>double drag tap</i> тріолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 70. <p>Грає подвійний, потрійний та чотирьохударний форшлагги одиночними ударами з різних рук.</p>
<p>Освоєння прийому гри лівої руки у традиційному хваті <i>Хай Мам (Hi Mom)</i>. Елементарні ритмічні послідовності з використанням прийому гри лівої руки у традиційному хваті <i>Хай Мам (Hi Mom)</i>.</p> <p>Технічний залік.</p>	<p>Грає елементарні ритмічні послідовності, використовуючи прийом гри <i>Хай Мам</i>, дотримуючись чіткої постановки пальців.</p> <p>На технічному заліку виконує вправи на різні способи гри та техніки, читає з листа 5 - 10 етюдів.</p>
<p>КСИЛОФОН Ритмічні угруповання в гамах з 7 знаками: (мажорні та мінорні), гра на інтервали ч.4, ч.5, D7 та його оберти, здвоєні</p>	<p>Виконує гами до шести знаків різними технічними прийомами. Відтворює D7 та його оберти у контрастних динамічних відтінках. Виконує секвенції, удосконалює техніку виконання здвоєних ударів та</p>

<p>удари за хроматичною гамою, стрибки руками в різних гармонічних викладах, ладові тональні секвенції.</p> <p>Поглиблення музичного мислення, поглиблене вивчення музичних термінів.</p> <p>Віртуозне виконавство.</p> <p>Робота над великою формою (концерт/варіації).</p> <p>Зміна інструменту під час гри музичних циклів.</p> <p>Технічний залік.</p>	<p>стрибків.</p> <p>Демонструє знання в музичній термінології.</p> <p>Застосовує навички швидкої гри різних ритмічних угруповань, рудиментів, парадідлів інструменті.</p> <p>Володіє навичками самостійної роботи над творами великої форми (частиною концерту/варіаціями).</p> <p>Робить переходи та змінює інструмент під час виконання музичних циклів.</p> <p>Гра гам різними прийомами, 2-3 етюди на різні види техніки (читання з листа).</p>
<p>МАРИМБА Удосконалення техніки гри чотирма паличками: акордові секвенції, різні види техніки тремоло.</p> <p>Удосконалення роботи над акомпануючою грою на інструменті.</p> <p>Два види постановки гри (традиційна Г. Бертона, перехресна Кл. Массера (Стивенсона)).</p> <p>Технічний залік</p>	<p>Застосовує навички гри чотирма паличками під час виконання технічних вправ, хроматичних секвенцій, тремоло.</p> <p>Тримає чітку темпову та динамічну лінію під час гри акомпанементу.</p> <p>Володіє різними техніками та прийомами гри ритмічних вправ застосовуючи традиційну та перехресну постановки .</p> <p>Відтворює на інструменті твори сучасних авторів із сучасними прийомами звуковидобування.</p> <p>Виконує технічні вправи акордової гри в гармонічному та мелодичному викладах, 2-4 етюди (читання з листа).</p>
Модуль 8	
<p>МАЛИЙ БАРАБАН Парадідл з двійкою та акцентом на перший удар групи з чотирьох ударів (<i>single dragadiddle</i>).</p>	<p>Грає парадідл з двійкою з акцентами на перший удар групи (<i>single dragadiddle</i>) в різних темпах.</p> <p>Виконує ритмічні вправи в різних темпах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>single stoke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 190; • <i>double stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 180; • <i>paradiddle</i> шістнадцятими, не повільніше ніж

<p>Удосконалення гри різних ритмічних угруповань зі збільшенням темпу. Гра <i>drag paradiddle 1 та 2</i> з використанням контрольованого відскоку.</p> <p>Удосконалення навичок гри іншими кінцями паличок у традиційному хваті під час гри рудиментів.</p>	<p>чверть = 160.</p> <p>Грає послідовність парадідлу з акцентами по черзі на першій, другий, третій та четвертий удар групи з чотирьох шістнадцятими у темпі, не повільнішому ніж чверть = 130.</p> <p>Грає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>double paradiddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>paradiddle-diddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 110; • одиночні форшлагги (<i>flam</i>) шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 75; • <i>Swiss army triplet</i> у темпі, не повільнішому ніж чверть = 160; • <i>flam tap</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; <p><i>flam</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>paradiddle</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>pataflafla</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>drag</i> восьмими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>single drag tap</i> восьмими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 115; • <i>double drag tap</i> тріолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 85; • <i>single dragadiddle</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 90; • <i>drag paradiddle 1</i> тріолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 80; • <i>drag paradiddle 2</i> у темпі, не повільнішому ніж чверть = 110. <p>Застосовує прийоми гри іншими кінцями паличок у традиційному хваті під час гри рудиментів (<i>бек стік, гелікоптер та хай мам</i>). Застосовує набуті навички під час розбору творів.</p>
<p>КСИЛОФОН. Удосконалення техніки здвоєних ударів, рудиментів, тремоло.</p> <p>Розвиток музичного кругозору шляхом читання з листа.</p> <p>Розвиток бокового зору, гра</p>	<p>Володіє грою здвоєних ударів в різних темпах, різними видами тремоло.</p> <p>Читає з листа ноти різної музичної складності та стилістики.</p>

вправ на октави.	Застосовує набуті навички бокового зору під час гри вправ різного характеру та ритмічної складності.
<p>МАРИМБА Удосконалення техніки гри ритмічних угруповань чотирма паличками. Оволодіння нестандартними прийомами гри на інструменті.</p> <p>Сольний класичний твір. Зміна паличок різної жорсткості під час виконання твору.</p>	<p>Знає прийоми гри сучасних творів на маримбі. Володіє нестандартними прийомами звуковидобування на маримбі: гра руками, основою паличок, тремоло на одній пластині, гра шістьма паличками тощо.</p> <p>Демонструє навички розбору твору та вибору паличок потрібної жорсткості. Володіє технікою зміни паличок під час виконання.</p>

Протягом четвертого року навчання учень/учениця опанує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2 твори різного жанру; сольний твір або твір під «мінус»/під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

МАЛИЙ БАРАБАН

- володіння двома видами хвату паличок (традиційним та симетричним) під час виконання форшлагів одиночними ударами з різних рук;
- володіння чотирма основними принципами гри на малому барабані (швидкі удари, удари С. Меллера, принцип контрольованого відскоку при грі двійок та пальцова техніка при грі парадідлів;
- володіння прийоми гри іншими кінцями паличок у традиційному хваті під час гри рудиментів (*бек стік, гелікоптер та хай мам*);
- виконання творів програми у зазначених темпах;
- спектр опанованих штрихів та прийомів гри.

КСИЛОФОН

- володіння різними техніками: здвоєні удари, рудименти, тремоло;
- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- втілення стилістики творів;
- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку.

МАРИМБА

- чітку постановку рук та тулуба;
- навички та прийоми гри при виконанні класичного та сучасного твору;
- володіння нестандартними прийомами гри на інструменті;
- відтворення штрихів та прийомів звуковидобування;
- втілення стилістики творів.

ДЖАЗОВО-ЕСТРАДНИЙ НАПРЯМОК

Ударна установка: ознайомлення з метроритмами перемінного розміру (5/8, 6/8, 7/8, 9/8, 11/8); гра щіточками та рутами; опанування стилів народної музики; гра з кліком; поняття гри під плейбек; гра на слух під фонограму; удосконалення читання партій з листа, накопичування нотного матеріалу.

Ксилофон: опрацювання гам з 7 знаками, D7 та зменшеного септакорду з оберненнями різними технічними прийомами, інтервальної гри здвоєних ударів, параділів; вивчення нових музичних термінів; удосконалення навичок читання нот з листа; робота над різними видами та прийомами тремоло різною аплікатурою рук, форшлагами; інтервальна гра ритмічних вправ; накопичування музичного матеріалу.

Вібрафон: опрацювання гам до п'яти знаків та акордів у різних викладах; удосконалення роботи над акомпануванням, педалізацією, акордовою технікою; робота над звуком, застосування «двигуна» та швидкості під час гри творів; опрацювання динаміки, штрихів, педалізації під час виконання акомпанементу (*legato, staccato, tenuto* тощо); удосконалення переходу від одного на інший інструмент та заміни паличок під час виконання одного твору; накопичування музичного матеріалу.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛЬ 7	
<p>УДАРНА УСТАНОВКА Удосконалення навичок гри стилів, опанованих в попередньому році навчання (бібоп, соул-джаз, фьюжн, постбоп, ейсид-джаз, кріейтів, хард-боп, кул, мейнстрім тощо).</p> <p>Ритмічні вправи та прийоми гри щіточками як на малому барабані (акомпанемент), так і на всій ударній установці. Робота над сольними вставками та великими соло.</p> <p>Традиційні стилі народної музики: їх специфіка та особливості ритмічного звуковедення.</p> <p>Метроритми на перемінний розмір 5/8, 6/8, 7/8, 9/8, 11/8 тощо.</p>	<p>Грає твори в стилях попереднього періоду навчання під «мінус» в дабл та з плейбеком. Демонструє чітке виконання ритмічних малюнків, імпровізацію, відтворення вправ поліритмічного спрямування ногами та руками.</p> <p>Володіє постановкою та технікою рук під час гри щіточками, за допомогою них відтворює на малому барабані акомпанемент.</p> <p>Відтворює особливості ритмічного звуковедення в творах народно-фольклорного напрямку.</p> <p>Визначає на слух розмір музичного твору та вміє відтворити його метроритм.</p>

<p>Технічний залік.</p>	<p>Читання нот з листа етюдів (2-4), метроритмічні вправи, опановані за період навчання.</p>
<p>КСИЛОФОН Ритмічні угруповання в гамах з 7 знаками: (мажорні та мінорні), гра на інтервали ч.4, ч.5, D7 та його оберти, здвоєні удари за хроматичною гамою, стрибки руками в різних гармонічних викладах, ладові тональні секвенції.</p> <p>Поглиблення музичного мислення, поглиблене вивчення музичних термінів.</p> <p>Віртуозне виконавство.</p> <p>Робота над великою формою (концерт/варіації).</p> <p>Зміна інструменту під час гри музичних циклів.</p> <p>Технічний залік.</p>	<p>Виконує гами до шести знаків різними технічними прийомами. Відтворює D7 та його оберти у контрастних динамічних відтінках. Виконує секвенції, удосконалює техніку виконання здвоєних ударів та стрибків.</p> <p>Демонструє знання в музичній термінології.</p> <p>Застосовує навички швидкої гри різних ритмічних угруповань, рудиментів, параділів інструменті.</p> <p>Володіє навичками самостійної роботи над творами великої форми (частиною концерту/варіаціями).</p> <p>Робить переходи та змінює інструмент під час виконання музичних циклів.</p> <p>Гра гам різними прийомами, 2-3 етюди на різні види техніки (читання з листа).</p>
<p>ВІБРАФОН Удосконалення усіх сформованих у попередні роки практичних навичок: гра хроматичної гами у швидкому темпі, мажорних тризвуків у гармонічному та мелодичному викладах, гами до 5 знаків.</p> <p>Технічний залік.</p>	<p>Демонструє якісний звук на вібрафоні під час гри чотирма паличками. Виконує хроматичну гаму у швидкому темпі, тризвуки у гармонічному та мелодичному викладах вгору та вниз чотирма паличками в гамах до 5 знаків.</p> <p>Технічні вправи в гамах до 5 знаків гра 2-4 етюдів (з листа).</p>
<p>МОДУЛЬ 8</p>	
<p>УДАРНА УСТАНОВКА Ритмічні угруповання та прийоми на вдосконалення техніки гри щіточками, двома ногами, рутами.</p>	<p>Демонструє гру різними прийомами та способами щіточками, метроритмічні угруповання рутами, ритмічні угруповання ногами.</p>

<p>Читання з листа нот скороченого виду запису (структурний).</p> <p>Гра на слух під супровід фонограми в «дабл».</p> <p>Робота з «кліком».</p> <p>Ознайомлення з технічними засобами та прийомами виконання твору.</p> <p>Плейбек, його різновиди та принцип застосування.</p>	<p>Володіє скороченим видом запису нот (структурним). Розшифровує його та грає по ньому.</p> <p>Демонструє гру на слух у «дабл»з фонограмою.</p> <p>Відрізняє «плейбек» від простого «мінусу», знає як його технічно застосовувати під час виступів.</p> <p>Використовує «клік» під час виконання творів.</p>
<p>КСИЛОФОН</p> <p>Удосконалення техніки здвоєних ударів, рудиментів, тремоло.</p> <p>Розвиток музичного кругозору шляхом читання з листа.</p> <p>Гра вправ октави для розвитку бокового зору.</p>	<p>Володіє грою здвоєних ударів в різних темпах, різними видами тремоло .</p> <p>Читає з листа ноти різної музичної складності та стилістики.</p> <p>Застосовує набуті навички бокового зору при грі вправ різного характеру та ритмічної складності..</p> <p>Виконує програму повністю</p>
<p>ВІБРАФОН</p> <p>Розширення палітри засобів виразності, Удосконалення техніки виконання штриха <i>legato. staccato, tenuto</i> з допомогою «моторчика».</p> <p>Принципи гри чотирма паличками акордової техніки на тремоло з використанням «моторчика». Різні види техніки - різна швидкість «моторів».</p>	<p>Виконує технічні вправи, штрихи етюди з використанням демпфера та штрихами «моторчика» під час гри на вібрафоні.</p> <p>Володіє принципами акордової гри, різними видами техніки з «мотором» та різної швидкістю</p> <p>Застосовує набуті навички під час виконання твору.</p>
<p>Всього годин у навчальному році:105</p>	

Протягом четвертого року навчання учень/учениця опанує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2 твори різного жанру, сольний твір або твір під «мінусу»/під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

УДАРНА УСТАНОВКА

- належний стан ігрового апарату;
- набуті навички виконання виконує стилях народно-фольклорного напрямку різних народів;

- утримання чіткого груву під час гри з кліком;
- техніку гри щіточками та рутами на інструменті, різні прийоми гри;
- застосування набутих навичок гри та прийомів.

КСИЛОФОН:

- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- володіння різними техніками, застосування здвоєних ударів, рудиментів, тремоло;
- втілення стилістики творів;
- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку.

ВІБРАФОН

- чітку постановку;
- використання двох та чотирьох паличок;
- володіння демфером, безперервну зміну звуків;
- застосування моторчика;
- спектр опанованих штрихів, прийомів гри;
- застосування опанованих технік звуковидобування;
- акордову техніку.

ДОДАТКОВІ ІНСТРУМЕНТИ:

Завдання: вдосконалення ритмічних групувань та засобів звуковидобування на: великому барабані, тарілках, бонгах, дарбуці, джембі; вдосконалення навичок читання нот з листа, накопичування навичок та нотного матеріалу.

Зміст навчання	Результати навчання
Модуль 7	
Удосконалення прийомів гри на дзвіночках, великому барабані. Метроритмічні вправи на розвиток пальцевої техніки на бонгах, конгах, даббуці, джембе.	Виконує ритмічні малюнки та нотний матеріал на інструментах різними видами та прийомами. Грає метроритмічні вправи на пальцеву техніку на бонгах, конгах, даббук, джембе.
Перехід від одного до іншого інструменту під час виконання одного твору.	Застосовує навички своєчасно змінювати інструменти під час гри твору на декількох інструментах
Модуль 8	
Удосконалення гри на слух на інструментах латино-американського походження.	Використовує інструменти латинського походження під час гри на слух, супроводжуючи твір (акомпанемент).
Розвиток технік гри на оркестрових тарілках, великому барабані.	Володіє різними техніками гри на оркестрових тарілках та великому барабані.

Протягом четвертого року навчання учень/учениця опановує:

- техніку та прийоми гри на інструментах;
- вміння своєчасно змінювати інструменти під час на декількох інструментах;
- пальцеву техніку при грі на бонгах, конгах, даббуці, джембі;
- чітке виконання партій як на слух так і з нотного матеріалу.

П'ятий рік навчання КЛАСИЧНИЙ НАПРЯМ

Завдання:

Малий барабан: вдосконалення володіння двома видами хвату паличок (традиційним та симетричним); володіння п'ятьма основними принципами гри на малому барабані (швидкі удари, удари С. Меллера, принцип контрольованого відскоку при грі двійок, не контрольованого відскоку при грі дробу та пальцева техніка); гра рудиментів в різних темпах та аплікатурах, прийомів (бек стік, гелікоптер та хай мам); удосконалення навичок читання нот з листа, накопичування нотного матеріалу; значна увага приділяється підготовці програми підсумкового іспиту, достатньої для продовження подальшого здобуття мистецької освіти професійного спрямування в системі фахової передвищої освіти, відтворенню та втіленню в музичних творах художніх образів, роботі над удосконаленням виконавської техніки.

Ксилофон: удосконалення виконання гам, вивчених за весь період навчання, D7 та зменшеного септакорду з оберненнями різними технічними прийомами, здвоєних ударів, парадідлів, інтервальної гри; розширення палітри музичних термінів; удосконалення навичок читання нот з листа; робота над різними видами та прийомами тремоло різною аплікатурою рук, форшлагами; інтервальна гра ритмічних вправ; накопичування музичного матеріалу; значна увага приділяється підготовці програми підсумкового іспиту, достатньої для продовження подальшого здобуття мистецької освіти професійного спрямування в системі фахової передвищої освіти, відтворенню та втіленню в музичних творах художніх образів, роботі над удосконаленням виконавської техніки.

Маримба: удосконалення гри переходу з двох на чотири палички та навпаки; читання акомпанементу з листа; опрацювання акордів та їх обернень в мелодичному та гармонічному викладах, секвенцій; робота над поліритмією різних рук та паличок, динамікою та штрихами; удосконалення постановки рук та тулуба над інструментом під час гри творів на різний діапазон; продовження ознайомлення з формами класичної музики; накопичування нотного матеріалу; значна увага приділяється підготовці програми підсумкового іспиту, достатньої для продовження подальшого здобуття мистецької освіти професійного спрямування в системі фахової передвищої освіти, відтворенню та втіленню в музичних творах художніх образів, роботі над удосконаленням виконавської техніки.

Зміст навчання	Результати навчання
Модуль 9	
<p>МАЛИЙ БАРАБАН Удосконалення техніки гри <i>single drag tap</i> та <i>double drag tap</i> з використанням контрольованого відскоку.</p> <p>Освоєння прийому гри лівої руки у традиційному хваті <i>Хай Мам (Hi Mom)</i>. Елементарні ритмічні послідовності з використанням прийому.</p> <p>Опрацювання навичок сценічної витримки та артистизму</p>	<p>Демонструє гру різних ритмічних групувань в темпах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>single stoke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 195; • <i>double stroke roll</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 185; • <i>paradiddle</i> шістнадцятими, не повільніше ніж чверть = 170. <p>Грає послідовність парадіду з акцентами по черзі на перший, другий, третій та четвертий удари групи з чотирьох, шістнадцятими у темпі, не повільнішому ніж чверть = 140.</p> <p>Грає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>double paradiddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 105; • <i>paradiddle-diddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 115; • одиночні форшлагги (<i>flam</i>) шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 82; • <i>Swiss army triplet</i> у темпі, не повільнішому ніж чверть = 165; • <i>flam tap</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 105; • <i>flam paradiddle</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 95; • <i>pataflafla</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 90; • <i>drag</i> восьмими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 95; • <i>single drag tap</i> восьмими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>double drag tap</i> тріолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 70. <p>Грає елементарні ритмічні послідовності, використовуючи прийом гри <i>Хай Мам</i>.</p> <p>Демонструє сценічну витримку та артистизм, застосовує опановані засоби музичної виразності для відтворення образу та характеру творів.</p>
КСИЛОФОН	

<p>Вдосконалення матеріалу попередніх модулів: підвищення швидкості та витривалості, гами, вивчені за даний період, швидкість рук, пасажи та секвенції для чіткого попадання в пластину, тремоло, нестандартні прийоми гри, зміна інструменту.</p> <p>Твір великої форми (концерт/частина концерту) та п'єси віртуозного характеру. Підготовка до підсумкового іспиту.</p> <p>Опрацювання навичок сценічної витримки та артистизму.</p>	<p>Демонструє навички, набуті у попередніх модулях базового періоду навчання: техніка тремоло, гра різних ритмічних угруповань, чітке попадання в центральну частину пластини, швидкість рук; гами різними технічними прийомами на вибір. Володіє сучасними прийомами виконавської майстерності, як традиційними, так і оригінальними.</p> <p>Втілює навички, набуті за час навчання під час розбору твору великої форми та п'єси віртуозного спрямування.</p> <p>Демонструє сценічну витримку та артистизм, застосовує опановані засоби музичної виразності для відтворення образу та характеру творів.</p>
<p>МАРИМБА Вдосконалення матеріалу попередніх модулів: техніки гри чотирма паличками акордів у гармонічному та мелодичному викладах, гам, акордів різного складу, акомпанементу.</p> <p>Підготовка до випускного іспиту. Класичний та сучасний твори.</p> <p>Опрацювання навичок сценічної витримки та артистизму.</p>	<p>Володіє різними видами техніки гри на інструменті, читання нот з листа.</p> <p>Втілює навички, набуті за даний період, під час розбору творів класичного та сучасного спрямування</p> <p>Демонструє культуру публічного виступу, навички колективної взаємодії та сценічної витримки.</p>
<p>Модуль 10</p>	
<p>МАЛИЙ БАРАБАН Удосконалення гри парадіду з двійкою і акцентом на перший удар групи з чотирьох ударів (<i>single dragadiddle</i>) та <i>drag paradiddle</i> 1 та 2 з використанням контрольованого відскоку. Застосування розглянутих прийомів гри іншими кінцями паличок у традиційному хваті у грі рудиментів.</p>	<p>Демонструє послідовність парадіду з акцентами по черзі на перший, другий, третій та четвертий удари групи з чотирьох, шістнадцятими у темпі, не повільнішому ніж чверть = 150.</p> <p>Грає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>double paradiddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 110; • <i>paradiddle-diddle</i> секстолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 120; • одиночні форшлаги (<i>flam</i>) шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 85;

<p>Підготовка програми випускного іспиту: робота над основними виконавськими навичками.</p> <p>Відпрацювання, повторення вивченого репертуару, вільне володіння навичками самостійного розбору творів рівня 2 – 4 року навчання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Swiss army triplet</i> у темпі, не повільнішому ніж чверть = 170; • <i>flam tap</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 110; • <i>flam paradiddle</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>pataflafla</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>drag</i> восьмими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 100; • <i>single drag tap</i> восьмими нотами у темпі, не вище тповільнішому, ніж чверть = 115; • <i>double drag tap</i> тріолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 85; • <i>single dragadiddle</i> шістнадцятими нотами у темпі, не повільнішому ніж чверть = 90; • <i>drag paradiddle 1</i> тріолями у темпі, не повільнішому ніж чверть = 80; • <i>drag paradiddle 2</i> у темпі не повільнішому, ніж чверть = 110. <p>Застосовує розглянуті прийоми гри іншими кінцями паличок у традиційному хваті під час гри рудиментів (<i>бек стік, гелікоптер та хай мам</i>).</p> <p>Дотримується темпової єдності, ритмічної та звуковисотної точності, штрихової культури виконання творів, основних принципів динаміки звуку, агогіки, повного спектру тембральної палітри інструмента під час роботи над програмою випускного іспиту.</p> <p>Володіє базовими виконавськими навичками, вміє самостійно розбирати і читати з листа нескладні твори (рівня 2 – 4 року навчання).</p>
<p>КСИЛОФОН</p> <p>Підготовка програми випускного іспиту: робота над основними виконавськими навичками.</p> <p>Твір великої форми (концерт/ частина концерту).</p> <p>Твір віртуозного характеру.</p>	<p>Дотримується темпової єдності, ритмічної та звуковисотної точності, штрихової культури виконання творів, основних принципів динаміки звуку, агогіки, повного спектру тембральної палітри інструмента під час роботи над програмою випускного іспиту.</p> <p>Розкриває образний зміст твору великої форми, його характерні особливості, динамічно-штрихову палітру та темпові співвідношення.</p> <p>Втілює набуті технічні навички при виконанні твору віртуозного характеру: швидкість рук, пасажна техніка,</p>

Закріплення та вдосконалення творчих навичок учня.	аплікатура. Володіє навичками гри, прийомами звуковидобування, читанням нот з листа, віртуозним виконавством.
МАРИМБА Удосконалення техніки гри ритмічних угруповань чотирма паличками, нестандартними прийомами гри на інструменті. Підготовка програми випускного іспиту: робота над основними виконавськими навичками.	Володіє нестандартними прийомами звуковидобування на маримбі (гра руками, основою паличок, тремоло на одній пластині, гра шістьма паличками тощо). Демонструє навички розбору класичного та сучасного творів: вибір паличок різної жорсткості, засоби виразності/прийоми звуковидобування, техніка зміни паличок, музична виразність.

Протягом п'ятого року навчання учень/учениця опановує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2 твори різного жанру; сольний твір або твір під «мінус»/під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

МАЛИЙ БАРАБАН

- володіння двома видами хвату паличок;
- володіння п'ятьма основними принципами гри на малому барабані (Швидкі удари, удари С. Меллера, принцип контрольованого відскоку при грі двійок, не контрольованого відскоку при грі дробу та пальцова техніка) під час виконання парадідлів.

- володіння прийоми гри іншими кінцями паличок у традиційному хваті під час гри рудиментів (*бек стік, гелікоптер та хай мам*);

- сценічну витримку та артистизм у процесі виконання музичних творів;

- спектр опанованих штрихів та прийомів гри.

КСИЛОФОН

- володіння різними техніками, застосування здвоєних ударів, рудиментів, тремоло;

- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;

- втілення стилістики творів;

- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку.

МАРИМБА

- чітку постановку рук та тулуба;

- навички та прийоми гри під час виконання класичного та сучасного творів;

- володіння нестандартними прийомами гри на інструменті (гра руками, основою паличок, тремоло на одній пластині, гра шістьма паличками тощо);

- відтворення штрихів та прийомів звуковидобування;
- демонструє сценічну витримку та артистизм у процесі виконання музичних творів.

ДЖАЗОВО-ЕСТРАДНИЙ НАПРЯМОК

Завдання:

УДАРНА УСТАНОВКА: удосконалення читання нот з листа, гра під мінус та під клік, робота над технікою рук та ніг, парадідлами, рудиментами; гра музики різного напрямку та стилів під мінус на слух та в дабл; накопичування музичного матеріалу; значна увага приділяється підготовці програми підсумкового іспиту.

КСИЛОФОН: удосконалення виконання гам, вивчених за весь період навчання, D7 та зменшеного септакорду з оберненнями різними технічними прийомами, здвоєних ударів, парадідлів, інтервальної гри; розширення палітри музичних термінів; удосконалення навичок читання нот з листа, робота над різними видами та прийомами тремоло різною аплікатурою рук, форшлагами; інтервальна гра ритмічних вправ; накопичування музичного матеріалу; значна увага приділяється підготовці програми підсумкового іспиту, достатньої для продовження подальшого здобуття мистецької освіти професійного спрямування в системі фахової передвищої освіти, відтворенню та втіленню в музичних творах художніх образів, роботі над удосконаленням виконавської техніки.

ВІБРАФОН: удосконалення виконання опанованого матеріалу за весь період навчання: різних технічних прийомів, тризвуків та їх обернень, тремоло, здвоєних ударів, штрихів, динамічних відтінків; значна увага приділяється підготовці програми підсумкового іспиту.

№ навчального модулю/ Зміст навчання	Результати навчання
МОДУЛІ 9, 10	
<p>УДАРНА УСТАНОВКА Удосконалення матеріалу попередніх модулів, підвищення швидкості та витривалості гри руками та ногами., повторення опанованих стилів.</p> <p>Виконання творів різних стилів під «мінус» з «кліком». Сольний твір на ударній установці. Подальше удосконалення навичок читання нот з листа під час гри з акомпанементом. Підготовка до випускного іспиту.</p>	<p>Знає стилі музики, вивчені за період навчання, орієнтується в них та втілює їх на інструменті. Тримає чітко метроритм під час гри без метроному.</p> <p>Виконує твори різними техніками та прийомами на інструменті з «кліком» на слух та по нотах. Відчуває на слух початок та кінець фрази під час виконання сольних партій. Втілює набуті навички під час розбору творів програми випускного іспиту. Імпровізує, відчуває цілісність форми</p>

	<p>твору, тримає чіткий грав та метроритм в середині твору з кліком та без.</p>
<p>КСИЛОФОН Вдосконалення матеріалу попередніх модулів: підвищення швидкості та витривалості, гами, вивчені за даний період, швидкість рук, пасажі та секвенції для чіткого попадання в пластину, тремоло, нестандартні прийоми гри, зміна інструменту.</p> <p>Твір великої форми (концерт/частина концерту) та п'єса віртуозного характеру. Підготовка до підсумкового іспиту.</p> <p>Опрацювання навичок сценічної витримки та артистизму.</p> <p>Підготовка програми випускного іспиту: робота над основними виконавськими навичками.</p> <p>Твір великої форми (концерт/ частина концерту).</p> <p>Твір віртуозного характеру.</p> <p>Закріплення та вдосконалення творчих навичок</p>	<p>Демонструє навички, набуті у попередніх модулях базового періоду навчання: техніка тремоло, гра різних ритмічних угруповань, чітке попадання в центральну частину пластини, швидкість рук; гами різними технічними прийомами на вибір. Володіє сучасними прийомами виконавської майстерності, як традиційними, так і оригінальними.</p> <p>Втілює навички, набуті за час навчання під час розбору твору великої форми та п'єси віртуозного спрямування.</p> <p>Демонструє сценічну витримку та артистизм, застосовує опановані засоби музичної виразності для відтворення образу та характеру творів.</p> <p>Дотримується темпової єдності, ритмічної та звуковисотної точності, штрихової культури виконання творів, основних принципів динаміки звуку, агогіки, повного спектру тембральної палітри інструмента під час роботи над програмою випускного іспиту.</p> <p>Розкриває образний зміст твору великої форми, його характерні особливості, динамічноштрихову шкалу та темпові співвідношення.</p> <p>Втілює набуті технічні навички при грі твору віртуозного характеру</p> <p>Впевнено володіє навичками гри</p>

учня.	прийомами
<p>ВІБРАФОН Закріплення та поглиблення всіх сформованих навичок виконання. Хроматична гама у швидкому темпі, мажорні тризвуки в гармонічному та мелодичному викладах.</p> <p>Творчі навички: закріплення та вдосконалення.</p> <p>Підготовка до випускного іспиту</p>	<p>Демонструє якісний звук на вібрафоні під час гри чотирма паличками хроматичної гама у швидкому темпі, тризвуків у гармонічному та мелодичному викладах, гам вгору та вниз. Читає з листа музичні твори. Виконує технічні вправи, етюди з використанням демпфера.</p> <p>Володіє навичками підбору на слух мелодій з акомпанементом. Транспонує етюди та п'єси у вивчені тональності.</p> <p>Виконує твори програми випускного іспиту з використанням усіх опанованих засобів виразності. Володіє принципами акордової техніки та іншими видами на чотирьох паличках. Має поняття про віртуозність. Демонструє культуру публічного виступу та сценічну витримку.</p>
Всього годин у навчальному році:105	

Протягом четвертого року навчання учень/учениця опанує: 10 – 15 етюдів на різні види техніки гри; 2-3 твори різного жанру, сольний твір або твір під «мінус»/під акомпанемент фортепіано.

Підсумковий контроль: 2-3 твори (сольно та/або з акомпанементом) для кожного інструменту.

Під час виконання програми підсумкового контролю учень/учениця демонструє:

УДАРНА УСТАНОВКА

- належний стан ігрового апарату;
- набуті навички виконання в різних напрямках, стилях;
- утримання чіткого груву під час гри з кліком та без;
- техніку гри на інструменті (різними засобами звуковидобування), різні прийоми гри;

КСИЛОФОН:

- володіння різними техніками гри;
- застосування засобів музичної виразності, композиторських ремарок, аплікатури рук;
- втілення стилістики творів;
- відповідний рівень технічної підготовки, сценічну витримку.

ВІБРАФОН

- чітку постановку;
- використання двох та чотирьох паличок;
- володіння демфером, безперервну зміну звуків;
- застосування «моторчика»;
- спектр опанованих штрихів, прийомів гри;
- володіння опанованими техніками звуковидобування.

ДОДАТКОВІ ІНСТРУМЕНТИ:

Завдання: вдосконалення звуковидобування, читання нот з листа, гри різних ритмічних угруповань, прийомів гри на інструментах, опанованих за даний період; постановка апарату (руки, ноги, тулуб, голова) та засоби гри на маршових барабанах.

Зміст навчання	Результати навчання
Модулі 9, 10	
Вдосконалення виконавських прийомів та технік гри на інструментах, опанованих на даному етапі. Виконання творів (музичні цикли), що написані спеціально для різних інструментів одночасно.	Демонструє навички гри на оркестрових інструментах різних груп, різного спрямування та стилю. Використовує набуті навички під час гри музичних циклів на основному інструменті.
Ознайомлення з інструментами маршевого напрямку: великий барабан, тенор-торм, квад-том.	Володіє постановкою гри на інструментах маршевої групи: великий барабан, тенор-торм, квад- том.
Опрацювання навичок сценічної витримки та артистизму	Демонструє сценічну витримку та артистизм, застосовує опановані засоби музичної виразності для виконання музичних циклів. Грає різнохарактерні твори.

Протягом п'ятого року навчання учень/учениця опановує:

- техніку та прийоми гри на інструментах;
- вміння своєчасно змінювати інструменти під час гри в колективах на декількох інструментах;
- прийоми гри на маршових барабанах;
- поєднання інструментів різного жанру
- чітке виконання партій як на слух, так і з нотного матеріалу.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андреева О. Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру : довідник. Київ : Музична Україна, 1990. 80 с.
2. Андреева О. Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру : довідник. Київ : Музична Україна, 1990. 80 с.
3. Егорова Т., Штейман В. Ритмічні вправи для малого барабана.
4. Закиян Х. Школа игры на малом барабане. Ереван : Луйе, 1986. 183 с.
5. Кизант Г. Техника игры на ударных инструментах. Київ : Музична Україна, 1986. 172 с.
6. Купинский К. Школа гри на ударних інструментах
7. Осадчук В. Етюди для малого барабана. 1988. 91 с.
8. Тизар Дж. Етюди для малого барабана. Прага : 1966.
9. В Конаков "Технікагри на ударній установці"2014 <http://xn--m1acm0b.kiev.ua/noty-dlja-udarnye-instrumenty-13.html>
10. В Конаков "Етюди для ударної установки" 2014р <http://xn--m1acm0b.kiev.ua/noty-dlja-udarnye-instrumenty-13.html>
11. С Хмельов "Репертуарна збірка для ударних інструментів" 2018 <http://xn--m1acm0b.kiev.ua/noty-dlja-udarnye-instrumenty-13.html>
12. О.Кміть "Пьеси для ансамблю ударних інструментів"2005 <http://xn--m1acm0b.kiev.ua/noty-dlja-udarnye-instrumenty-13.html>.
13. 40 Drum Rudiments. Percussive Arts Society PAS. URL: [youtube.com/watch?v=ONTwonwbnNA](https://www.youtube.com/watch?v=ONTwonwbnNA) (дата звернення: 07.10.2021).
14. Burns R., Feldstein S. Elementary percussion solos. Frankfurt : Alfred Music, 1999. 156 p.
15. Chaffee G. Rhythm and Meter Patterns. URL: <https://bit.ly/3DlqpPR>(дата звернення: 07.10.2021).
16. Chaffee G. Sticking Patterns. URL: <https://bit.ly/3aj3qZl>(дата звернення: 07.10.2021).
17. Igoe T. Groove Essentials. DVD. Hudson Music, 1996.р 96 p.
18. Kvistad R. Accent studies and etudes: for Percussion. Publisher: Miami : Belwin Mills, 1986.
19. Morello J. Master Studies. Exercises For The Development Of Control And Technique. URL: <https://bit.ly/3liYsCa>(дата звернення: 07.10.2021).
20. Paliev D. 12 Pieces pour caisse claire et piano. Courlay : J.M. Fuzeau, cop. 1992. 35 p.
21. Pratt J. S. 14 Modern Contests Solo for Snare Drum. Van Nuys, CA : Alfred Music, 1985. 35 p.
22. Stone G. L. Stick Control For The Snare Drummer. George B. Stone & Son, Inc.; Cover Stained edition, 1985. 44 p.
23. Stone G. L. Accents and Rebounds for snare drum. URL: <https://bit.ly/3iCpVwH> (дата звернення: 07.10.2021).

24. Закиян Х. Школа игры на малом барабане. Ереван : Луйе, 1986. 183 с.
25. Keiko Abe " A Virtuositic Life "
26. Keiko Abe " Variations on Japanese Children's Songs
- 27.
28. Rubank Soloist Folio for Marimba or Xylophone w/Piano Rubank Ed No. 61
29. Keiko Abe MICHI Paraphrase for Solo Marimba
https://web.archive.org/web/20110713142202fw_/http://www.keiko-abe.com/english/cdlist/cdlist.html
 Keiko Abe Works for Solo Marimba
 VOL. ? <https://ru.scribd.com/search?query=Keiko%20Abe>
https://issuu.com/slaan/docs/abe_keiko_-_frogs_marimba_.pdf
https://www.academia.edu/5980325/Music_and_Collaboration_Rapport_Leadership_and_the_Role_of_the_Individual_in_Collaborative_Processes
<https://www.yumpu.com/en/document/view/27631175/download-a-pdf-file-universal-edition>
https://www.scribd.com/document/338498326/Keiko-Abe-pdf?language_settings_changed=English
<https://www.scribd.com/search?query=Keiko-Abe>
30. Н Живкович " Funny xilophone " https://www.prestomusic.com/sheet-music/composers/19466/browse?_gl=1*cu9i9h*_up*MQ..&gclid=EAIaIQobChMItryB1uuC-QIVzwJ7Ch0t7AuyEAAYASAAEgJLpvD_BwE
- <https://zivkovic.de/published-works-sheet-music/>
- <https://ru.scribd.com/document/486271368/438560274-Ilijas-Nebojsa-Jovan-Zivkovic-pdf-pdf>
<https://pdfcoffee.com/ilijas-nebojsa-jovan-zivkovic-pdf-pdf-free.html>
https://kupdf.net/download/suomineito-nebosja-zivkovic_59f90fafe2b6f55c7c2a71ed_pdf
<https://books.google.com.ua/books?id=vZugDwAAQBAJ&pg=PA465&lpg=PA465&dq=Nebojsa+Zivkovic+music+PDF&source=bl&ots=zv6PpkhdwO&sig=ACfU3U2y4o0Pcgi1RUYI0ewsEfARIJnHJQ&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwi2r4jq74L5AhVXmosKHdwqCuQQ6AF6BAgVEAM#v=onepage&q=Nebojsa%20Zivkovic%20music%20PDF&f=false>
31. **E. Novotney** "A MINUTE OF NEWS"
32. W.Schinstine "Little Champ", Soutern Music Company, San Antonio, Texas 78292
33. М.Шнайдер "Концерт для малого барабана".
34. Г.Камп "Бах" переклад для маримби

35. Нотний матеріал для маримби:
https://www.musicaneo.com/ru/sheetmusic/instrumentation/76_marimba/
https://www.ebay.com/b/Marimba-Contemporary-Sheet-Music-Song-Books/182151/bn_35515102
36. Gary Burton "Збірка творів для вібрафону" <https://pdfcoffee.com/gary-burton-technique-5-pdf-free.html>
<https://ru.scribd.com/doc/314077629/Gary-Burton-Chega-de-Saudade>
 Ноти для ксилофону <https://www.scribd.com/search?query=xilofono>
37. Нотний матеріал для ударної установки :
<https://www.scribd.com/search?query=drum%20kit%20lessons>
<https://www.scribd.com/search?query=trinity%20drum%20kit>
<https://www.scribd.com/search?query=drum%20kit>
38. Нотний матеріал для маршових барабанів:
https://www.prestomusic.com/sheet-music/search?search_query=Drumline%20
<https://www.rudimentaluniversity.com/drum-line-cadences/>
<http://freedrumlinemusic.com/>
http://www.uwyo.edu/marchingband/_files/docs/drumline/drumline_book_2016.pdf
<https://u.osu.edu/ohiostatedrumline/music/music-pdfs/>

<http://sites.utexas.edu/longhornband/files/2014/03/LHB-Drumline.pdf>
<http://www.freedrumlinemusic.com/sheetmusic/cadences/level1cadences.html>
<https://www.scribd.com/search?query=Drumline%20>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень
Початковий	1 – 3	Рівень відтворення музичного тексту не відповідає програмним вимогам. Учень/учениця може виконує лише окремі фрагменти музичних творів, робить численні помилки, демонструє низький рівень технічних навичок, грає не ритмічно. Відсутня виразність виконання.
Середній	4 – 6	Виконання творів має значну кількість недоліків: зупинки, текстові помилки, ритмічні недоліки, відсутня аплікатура рук. нечітке дотримання постановки рук. Звуковидобування та звуковедення на середньому рівні. Не вдається втілення художнього змісту музичних творів
Достатній	7 – 9	Учень/учениця демонструє необхідні навички та

		вміння, але мають місце деякі технічні та темпові недоліки, порушення метроритмічної пульсації, невпевнена аплікатура, не чіткий ритм та метр, відсутність чіткого груву, відхилення від стилю, невпевненість у втіленні образно-емоційної складової музичних творів.
Високий	10 – 12	Впевнене та якісне виконання творів, які відповідають вимогам поточного етапу навчання. Учень/учениця демонструє: високий технічний рівень виконання, вільне володіння опанованими засобами звуковидобування та прийомами гри; втілення художнього образу музичного твору з усвідомленим застосуванням визначених засобів музичної виразності; впевненість, внутрішню і зовнішню свободу виконання, сценічну витримку та артистизм.

